

Maori. Otira, i roto i enei ahuatanga katoa te noho-tahi, te tu-tahi te oma ngatahi me te pakeha, taua maoritanga ia, mau tonu.

Ka mau te matauranga ia Ta Apirana Ngata, Katahi ano ia ka hoki ki runga i te Maoritanga tu ai. Tana kaupapa tu-tahi i whakatakoto ai ki te Rohe-pooti o te Tairawhiti he ahuhenua. Ka whanau mai i roto i taua kaupapa, nga ture maha, hei awhina ia taua ki te ahu-whemea, me ōna whakatikatika i ia tau, i ia tau, i ia tau—Ngature whenua maori me ona whakatkitika, nga Poari—Kaporeihana—Kaunihera—Waipiro—Whakatopupaanga—Whakanohonoho—nga Rau-patu, me era atu ture e ahu ana ki te whenua.

Tika tonu, kia tuatahitia te mahi kia Papa-tuanuku Notemea ki te kroe he turanga waewae, kaore, hoki he waahi hei taunga iho mo to taua Maoritanga. Ahahoa i tenei wa kua rau te nuinga ote whenua i te mango-ururoa nei i te Pakeha, auwaatu. Ko nga mea kei te toe kia mau. Mehemea kaore he whenua o etahi, hokona mai ano te whenua i te Pakeha. Kite kore e riro mai i a koe, e kuhu ki raro i nga mahi whakanohonoho ate Minita Maori. He pai ke tenei i era atu ahuatanga mahi e mahi nei taua ma te Pakeha. He hanga hoki i tetahi kaupapa whenua hei maunga iho mo to taua Maoritanga.

Te ahu-whenua he mahi tohunga. Ma te hinegaro anake i ata whakarohia e pau katoa ake ai nga hua maha noa atu kei raro i te whariki o Papa-tuanuku e takapau ana. Me tapiriki te hinegaro, ko te tinana ora, toa hoki: E korero ana a Ta Timi Kara i roto i ana whai-korero e takoto nei i nga marae o te Motu, ko te whakapapa rangatira ote tangata ko tenei:—

Na Rongomaiwahine ko Rongomaipakihiwi.

Na Rongomaipakihiwi ko Rongomaiuana.

Na Rongomaiuana ko Rongomaiwhiwhi.

Kowai ra nga uri o enei tipuna kei te Motu nei? Kite rawa ake nei i roto o te "Toa" ko Ngatiporou. Na R.T.K. i whakaputa te whakapapa. Ma era atu iwi e whakaputa o ratou putanga ki enei tipuna rangatira o te Ao-hou.

TE WAIRUA.

Te tinana, te hinengaro, me te wairua enei e toru, te mea nui o enei ko te wairua. Te tinana he anga kau no te wairua. Te hinengaro he kai-whakaatu ki te ao, he penei na te wairua. kei roto i te tangata. I nui ai te wairua na te mea he ha no te Atua, a ko ia nei hoki te mea o ratou, hei mau i ta ratou "Kereeme" ki te aroaro o te Atua, a te ra whakawa, mo tetahi pihi whenua i te rangi. I te waahi i kiia ai, koi ara te waahi "e tangata-whenua ai tatau," a e ora ai mo ake tonu atu. Ko te tipuna mo tenei Kereeme kotahi tonu ko Ihu Karaiti. Ko te "noho tuturu" (occupation) ko te whakarite i nga ture a te Atua a mate noa.